

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**
Предметна (циклова) комісія викладачів суспільних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора

з навчальної роботи

(Олена МІШКУЛИНЕЦЬ)

«19» вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 6. Соціологія

Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**

Спеціальність **012 Дошкільна освіта**

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Відділення **дошкільне**

2025-2026 рік

Робоча програма з дисципліни «Соціологія» для здобувачів фахової
передвищої освіти

з галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**
спеціальності **012 Дошкільна освіта**
освітньо-професійного ступеня **фаховий молодший бакалавр**

Розробник:

Грегірчак Д.Б. – кандидат політичних наук, завідувач навчально-виробничої практики, викладач суспільних дисциплін, «спеціаліст вищої категорії», «викладач-методист».

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії
викладачів суспільних дисциплін

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

Голова предметної (циклової) комісії (Віта КОТУБЕЙ)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено методичною радою коледжу
Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

Голова (Тетяна ІСАК)
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів суспільних
дисциплін

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____ (_____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ року

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів суспільних
дисциплін

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____ (_____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ року

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів суспільних
дисциплін

Протокол № ___ від «___» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) комісії _____ (_____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

«___» _____ 20__ року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 2,0 Модулів – 1 Змістових модулів – 2	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	нормативна
Загальна кількість годин – 60 год.	Спеціальність 012 Дошкільна освіта	Рік підготовки: 4-й
		Семестр: 8-й
Тижневих годин – 2 самостійної роботи здобувача освіти – 1,75	Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр	Лекції: 20 год.
		Практичні, семінарські: 12 год.
		Самостійна робота: 28 год.
		Вид контролю: Екзамен

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: **32 год. (53%) / 28 год. (47%)**

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Соціологія» укладена відповідно до цілей, вимог і змісту навчання здобувачів освіти у закладах фахової передвищої освіти, закладених у Стандарті фахової передвищої освіти зі спеціальності 012 Дошкільна освіта галузі знань 01 Освіта/Педагогіка освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 липня 2021 року № 806 та вимог, які висуваються нині до фахівців даного профілю.

Дисципліна розглядається як складова змісту навчальної підготовки фахових молодших бакалаврів і побудована на відповідних теоретичних і наукових засадах.

Зміст дисципліни є доступним для здобувачів освіти освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» і розрахований на засвоєння його кожними здобувачем освіти. Основним завданням викладача є формування у здобувачів освіти компетентностей, надання їм практичної спрямованості та формування вміння використовувати їх у практичній діяльності.

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань про соціальну систему суспільства, розуміння сутності соціального життя та соціальної структури суспільства, а також навичок аналізу соціальних явищ і процесів.

Завданням навчальної дисципліни є систематизація здобувача фахової передвищої освіти знань з історії та теорії соціології, її основних понять і методологічних принципів, ознайомлення з класичними і сучасними теоріями; аналіз суспільства як цілісної системи та її складових елементів; вивчення структури та змісту спеціальних соціологічних теорій; вивчення теоретичних основ проведення прикладних соціологічних досліджень.

В процесі вивчення «Соціології» здобувачі освіти повинні **знати**:

- загальну характеристику суспільства як цілісної системи та її складових елементів;
- предмет, структуру, функції, принципи, методи, основні категорії та закони соціології як науки;
- основних західних та вітчизняних теоретиків періоду становлення соціології як самостійної науки та сучасності;
- загальний зміст спеціальних соціологічних теорій, зазначених в програмі;
- процес підготовки, організації та проведення конкретних соціологічних досліджень;
- основні методи збору, обробки, аналізу результатів соціологічного досліджень;
- шляхи реалізації результатів соціологічних досліджень і соціальних технологій у суспільній практиці.

В процесі вивчення «Соціології» здобувачі освіти повинні **вміти**:

- пояснювати, оцінювати, узагальнювати знання про суспільство в контексті системного підходу з елементами структурно-функціонального аналізу;
- володіти основними соціологічними термінами, користуватися ними під час виступів на семінарі, в дискусіях, диспутах, тощо;
- користуватися всіма доступними джерелами знань; самостійно добирати матеріал до реферату, доповіді, самостійної роботи;
- критично аналізувати матеріали засобів масової інформації;
- брати участь в організації та проведенні соціологічних опитувань;
- використовувати на практиці результати соціологічних досліджень при діагностуванні причин наявних соціальних конфліктів в сім'ї, колективі, на

виробництві;

- сприяти розв'язанню міжособистісних та трудових конфліктів, виконуючи роль медіатора;
- використовувати отримані знання соціальних технологій для профорієнтації та профадаптації, зміцнення трудової дисципліни, поліпшення соціально-психологічного клімату в колективі.

У результаті засвоєння дисципліни у здобувачів освіти будуть сформовані наступні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК 1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність до формування наскрізних умінь у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку: виявляти творчість та ініціативність, керувати емоціями, висловлювати та обґрунтовувати власну думку, критично мислити, ухвалювати рішення, розв'язувати проблеми та співпрацювати в колективі.

СК3. Здатність до формування в дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку навичок безпечної поведінки в доквітлі, навичок орієнтування на сталий розвиток.

СК5. Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК8. Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК9. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК11. Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

Програмні результати навчання (РН):

РН2. Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу,

суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

РН4. Окреслювати завдання, форми взаємодії «родина – заклад дошкільної освіти – початкова школа» та їх реалізації в умовах закладу дошкільної освіти.

РН6. Формувати моральні цінності у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до морально-етичних норм.

РН10. Організовувати умови безпечного середовища у природному, предметному та соціальному оточенні в процесі організації різних видів діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН11. Мати навички збереження та зміцнення психічного, фізичного та соціального здоров'я, попередження та протидії булінгу, формування навичок здорового способу життя у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН17. Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур.

РН20. Забезпечувати формування наскрізних умінь особистості дитини в різних видах діяльності в умовах закладу дошкільної освіти.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія

Тема 1. Соціологія як наука

Предмет і об'єкт соціології. Макро- та мікросоціологічні рівні вивчення суспільства. Функції, принципи, методи соціології. Принципи загальної соціологічної теорії. Соціологічні закони: сутність, характерні особливості. Види соціологічних законів. Понятійно-категоріальний апарат соціологічної науки, його роль у пізнанні соціального життя. Система соціологічних категорій, їх класифікація. Соціальне як центральна категорія соціології: сутність і функції. Основні функції загальносоціологічної теорії. Структура соціологічного знання: теоретична соціологія, спеціальні соціологічні теорії, прикладна соціологія.

Тема 2. Етапи розвитку соціологічної теорії

Протосоціологія. Основні етапи протосоціології.

Класична соціологія XIX ст. – поч. XX ст. Виникнення соціології як науки (концепція О. Конта). Класичний період розвитку соціології (кінець XIX – 20–30 роки XX ст.). Натуралізм О. Конта. Органіцизм Г. Спенсера. Німецька формальна соціологія (Г. Зіммель, Ф. Тьонніс). «Розуміюча соціологія» М. Вебера. Соціологізм Е. Дюркгайма. Соціологічні погляди В. Парето.

Сучасні соціологічні теорії. Новітній, або сучасний, етап розвитку соціології (із 60–70-х років XX ст. і донині). Проблеми інституціоналізації соціології. Сучасні соціологічні теорії. Структурний функціоналізм Т. Парсонса. Феноменологія. Етнометодологія. Постмодернізм (Е. Гіденс, П. Бурдьє, Ж. Бодрійяр та ін.)

Українська соціологія. Етапи становлення української соціології. Вітчизняна протосоціологія. Основи української соціології. Соціологія в незалежній Україні. Перспективи розвитку сучасної української соціології у XXI столітті.

Тема 3. Суспільство як соціальна система

Методологічні підходи до аналізу суспільства. Суспільство та природа. Сутність поняття «суспільство», його основні ознаки. Поняття системи. Основні компоненти суспільства як соціальної системи. Мікро-та макрорівні соціальної реальності. Типи суспільства. Традиційне та сучасне суспільство.

Соціальні контакти. Поняття соціальної дії, її основні елементи. Соціальна взаємодія, соціальні залежності, соціальний зв'язок. Теорії соціальної взаємодії, їх класифікація. Форми соціальної взаємодії: кооперація, конкуренція, конфлікт. Соціальні конфлікти і шляхи їх розв'язання.

Суспільні відносини як система взаємозв'язку між структурними елементами соціальної системи, основа соціального життя суспільства. Суспільні та соціальні відносини. Соціальний процес: сутність, складові елементи. Види соціальних процесів. Соціальні зміни: поняття і види. Причини і фактори соціальних змін. Джерела соціальних змін. Суспільний прогрес: критерії та тенденції.

Тема 4. Соціальна структура та стратифікація

Поняття соціальної структури суспільства та її основні елементи. Сутність поняття «соціальна спільнота». Типи та ознаки виділення соціальних спільнот. Поняття соціальної групи в соціології. Види соціальних груп. Соціальні групи та соціальні категорії. Статусні групи. Соціальний статус, соціальна роль.

Теорія соціальної стратифікації. Класичні та сучасні теорії походження нерівності. Різноманітність форм соціальної стратифікації у суспільстві. Джерела та фактори

соціальної стратифікації. Поняття «клас» в соціології. Основні характеристики соціальних класів. Моделі класової структури суспільства. Концепції середнього класу.

Сутність, типи і форми соціальної мобільності. Наслідки соціальної мобільності для індивідів, груп, суспільства. Тенденції змін у соціальній структурі українського суспільства.

Тема 5. Соціальні інститути

Соціальний інститут як елемент соціальної структури. Поняття, суттєві риси та загальні функції соціального інституту. Основні підходи до розгляду соціальних інститутів (функціоналізм, феноменологія, структурно-функціональний). Структура та основні елементи соціального інституту. Поняття та основні етапи процесу інституалізації та деінституалізації. Рівень розвитку розвинутої соціальних інститутів як характеристика суспільства. Класифікація соціальних інститутів: реляційні, релятивні, інтегративні. Види основних соціальних інститутів: економічні; політичні; соціальні; стратифікаційні; виховні і культурні; релігійні; відтворення. Основні фактори впливу на ефективність діяльності соціальних інститутів.

Поняття соціальної організації. Ознаки та загальні риси спеціальних організацій. Структура та управління в соціальних організаціях. Фактори впливу на ефективність діяльності організацій. Соціальний контроль: поняття, процес, механізм, результат. Структура та функції соціального контролю. Соціальні норми. Соціальні санкції.

Тема 6. Соціологія конфлікту

Поняття «соціальний конфлікт». Причини соціальних «конфліктів», їх класифікація, механізм, структура та функції. Соціальний конфлікт в фундаментальних теоріях М. Вебера, Г. Зімеля, К. Маркса. Проблеми соціології конфлікту в дослідженнях сучасних вчених: Л. Козера, Р. Дарендорфа, К.-Е. Болдуїнга. Прогнозування та попередження конфліктів. Стратегія виходу з конфлікту. Медіаторство: офіційне та неофіційне. Шляхи гармонізації суспільних відносин в українському суспільстві на демократичних засадах.

Тема 7. Соціологія особистості

Особистість як предмет соціологічного аналізу. Соціальна типологія особистості. Структура особистості як соціологічна проблема. Рольова структура особистості і рольові конфлікти. Особистість та соціальне середовище. Малі групи як мікросередовище розвитку особистості. Функції соціального мікросередовища особистості. Механізми взаємодії особистості і соціальних спільнот: соціалізація, адаптація, соціальний контроль.

Сутність процесу соціалізації, його основні етапи. Агенти та інститути соціалізації. Десоціалізація та ресоціалізація. Проблеми взаємовідносин особистості і суспільства. Особистість і суспільство у перехідний період.

Соціологічні концепції особистості: марксистська, рольова, диспозиційна. Поняття норми та патології. Девіантна поведінка, її суть. Девіантна та делінквентна поведінка. Причини девіації (біологічне, психологічне та соціологічне пояснення) Теорія аномії (Е. Дюркгейм, Р. Мертон). Основні теорії та концепції девіації. Типи девіацій. Колективні форми девіації. Перехід відхилення у норму і норми – у відхилення. Поняття соціального контролю. Способи реалізації соціального контролю в групі та суспільстві. Види соціального контролю. Функції соціального контролю. Формальний та неформальний контроль. Соціальні норми та норми права, їх функції. Структура правової норми. Норми права і норми моралі. Соціальні санкції, їх види.

Тема 8. Соціологія політики та громадської думки

Політика як особливий вид соціального регулювання. Предмет соціології політики. Політична система суспільства; її структура, функції, принципи стратифікації. Легітимність політичної влади в суспільстві та її ознаки. Соціологія держави. Соціологія політичних партій і партійних систем. Громадянське суспільство: сутність ідеї та перспективи його формування в Україні. Громадська думка. Функції та канали трансляції громадської думки. Функції ЗМІ. Вплив ЗМІ на формування громадської думки та політичну свідомість. Електоральні теорії в соціології політики: теорія «раціонального вибору», «політичного поля», соціологічна та соціально-психологічна концепції.

Тема 9. Етносоціологія

Поняття «етносоціології». Поняття етносу та основні етапи його розвитку. Фактори визначення структури етносу. Ядро етносу. Статичні характеристики етносу. Динамічні характеристики етносу. Маргінальний прошарок. Етнічні категорії. Субетнос. Етнікос. Етнічна меншина.

Теорія етногенезу Л.Гумільова. Сучасні етнічні процеси: інтеграція, консолідація, асиміляція, сегрегація. Акультураційні стратегії в сучасному світі. Маргінальність та шляхи її подолання в українському суспільстві. Націоналізм як предмет вивчення в соціології та його класифікація. Світова проблема боротьби з сепаратизмом та тероризмом як проявами етнічно-релігійного екстремізму.

Тема 10. Соціологія сім'ї та шлюбу

Система соціальних інститутів у суспільстві та місце в ній сім'ї. Характеристика сім'ї як соціального інституту. Взаємозв'язок та всемовплив між сім'єю та іншими соціальними інститутами: сім'я та дошкільні учбові заклади; сім'я та сфера послуг; сім'я та підприємство. Причини та наслідки недостатньо високої ефективності функціонування інституту сім'ї в тих чи інших умовах. Реалізація інститутом сім'ї своїх функцій в різних соціально-економічних, політичних та культурних умовах. Перспективи розвитку соціального інституту сім'ї.

Шлюб, походження шлюбу, шлюбний вибір. Сутність сім'ї. Базові форми сім'ї та шлюбу в історичному розвитку: груповий шлюб, моногамія, полігамія. Виникнення сім'ї в первісних суспільствах; сім'я доіндустріальної та індустріальної епохи. Зміни у шлюбній поведінці в процесі переходу до сучасного відтворення населення. «Сексуальна революція» та її наслідки в суспільствах з різними рівнями розвитку та культурними традиціями. Проблеми сексуальних меншин та сім'я. Стабільність шлюбу. Форми сім'ї. Модерні форми сім'ї.

Тема 11. Соціологія культури

Культура: сутність поняття. Основні елементи культури (цінності, норми, санкції), їх різновиди, фактори формування, взаємозв'язок. Соціальний контроль. Культура як механізм регулювання поведінки. Особливості культури. Культурні універсали. Культура як образ життя. Форми культури та зв'язок між ними.

Змістовий модуль 2. Теорія та практика соціологічних досліджень

Тема 12. Організація соціологічних досліджень

Види соціологічних досліджень, їх специфіка і можливості. Співвідношення теоретичного та емпіричного в соціологічному дослідженні. Пізнавальні та прикладні функції соціологічного дослідження. Поняття «метод», «методика», «техніка», «процедура» в соціологічному дослідженні. Етапи соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження.

Методологічна частина програми. Обґрунтування проблеми, визначення об'єкта, предмета, мети та основних завдань дослідження. Інтерпретація та операціоналізація основних понять дослідження. Розробку концептуальної моделі дослідження. Висунення робочих гіпотез, основні вимоги щодо їх формулювання. Класифікація гіпотез. Процедурна частина програми. Стратегічний план дослідження та його варіанти. Розрахунок та обґрунтування системи вибірки. Опис основних процедур збирання та аналізу первинної соціологічної інформації. Робочий план дослідження, його основні елементи. Визначення вибіркової сукупності. Поняття генеральної сукупності. Поняття репрезентативності. Об'єкти репрезентації та одиниці спостереження. Одноступенева та багатоступенева вибірки. Способи формування вибіркової сукупності. Обсяг вибіркової сукупності. Вимоги до забезпечення якості вибірки. Якісні та кількісні методи в соціології.

Тема 13. Методи збору та аналізу соціологічної інформації

Соціологічне опитування: загальна характеристика, переваги та недоліки. Види опитування. Специфіка анкетного опитування. Характеристика методу інтерв'ю. Метод фокусованих групових інтерв'ю в соціології. Соціологічне опитування. Експертне опитування. Сутність та загальна характеристика методу соціологічного спостереження. Види спостережень. Аналіз документів як джерело соціологічної інформації. Види документів. Традиційний аналіз документів. Формалізований аналіз документів. Переваги та недоліки застосування аналізу документів у соціології. Соціологічний експеримент.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Всього	у тому числі					
		лекції	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні роботи	індивідуальні завдання	самостійна робота
Модуль 1.							
Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія							
Тема 1. Соціологія як наука	4	2					2
Тема 2. Етапи розвитку соціологічної теорії	6	2		2			2
Тема 3. Суспільство як соціальна система	4	2					2
Тема 4. Соціальна структура та стратифікація	6	2		2			2
Тема 5. Соціальні інститути	3	1					2
Тема 6. Соціологія конфлікту	5	1		2			2
Тема 7. Соціологія особистості	4	2					2
Тема 8. Соціологія політики та громадської думки	5	1		2			2
Тема 9. Етносоціологія	3	1					2
Тема 10. Соціологія сім'ї та шлюбу	3	1					2
Тема 11. Соціологія культури	3	1					2
Разом за змістовим модулем 1	46	16		8			22
Змістовий модуль 2. Теорія та практика соціологічних досліджень							
Тема 12. Організація соціологічних досліджень	7	2	2				3
Тема 13. Методи збору та аналізу соціологічної інформації	6	2	1				3
Разом за змістовим модулем 2	13	4	3				6
Модульна контрольна робота	1		1				
Всього годин	60	20	4	8			28

5. Робоча програма

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Всього годин	з них			
			Лекції	Практичні заняття	Семинарські заняття	Самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретична соціологія						
1	Соціологія як наука	4	2			2
	Поняття, предмет, об'єкт і методи соціології		2			
	Структура та функції соціології					2
2	Етапи розвитку соціологічної теорії	6	2		2	2
	Протосоціологія. Класичний період розвитку соціології		1		2	
	Концептуальні напрями сучасної західної соціології		1			
	Прикладна (емпірична) соціологія					
	Розвиток соціологічної думки в Україні					
3	Суспільство як соціальна система	4	2			2
	Еволюція уявлення про суспільство		1			
	Поняття суспільства як соціального феномену		1			
	Типологія суспільств					2
4	Соціальна структура та стратифікація	6	2		2	2
	Сутність соціальної структури		1		2	
	Соціальна стратифікація та соціальна мобільність.		1			
	Соціальні зміни та соціальні процеси					
5	Соціальні інститути	3	1			2
	Соціальний інститут та інституціоналізація		1			
	Види і функції соціальних інститутів					2
6	Соціологія конфлікту	5	1		2	2
	Сутність соціального конфлікту. Структура, функції, причини та механізм соціального конфлікту		1		2	
	Типологія соціальних конфліктів					
7	Соціологія особистості	4	2			2
	Поняття та категорії соціології особистості		1			
	Соціалізації, її сутність та значення		1			
	Теоретичні концепції концепції особистості					1
	Девіантна поведінка					1
8	Соціологія політики та громадської думки	5	1		2	2
	Політика як соціальний інститут. Соціологія влади		1		2	
	Соціологія держави. Соціологія політичних партій і партійних систем					

	Електоральні дослідження					2
9	Етносоціологія	3	1			2
	Сутність та форми етнічних спільнот		1			
	Етносоціальна структура сучасних суспільств і типи міжетнічних взаємин					2
10	Соціологія сім'ї та шлюбу	3	1			2
	Сім'я та шлюб як соціальні інститути		1			
	Альтернативні форми сім'ї і шлюбу					2
	Основні тенденції розвитку сім'ї					
11	Соціологія культури	3	1			2
	Поняття культури та її основні елементи		1			
	Форми культури та зв'язок між ними					2
Разом за змістовим модулем 1		46	16		8	22
Змістовий модуль 2. Теорія та практика соціологічних досліджень						
12	Організація соціологічних досліджень	7	2	2		3
	Типологія та етапи проведення соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження		2	2		
	Вибірка в соціологічному дослідженні					3
13	Методи збору та аналізу соціологічної інформації	6	2	1		3
	Вивчення документів. Спостереження.		1			
	Соціологічне опитування		1	1		
	Інтерв'ю. Соціологічний експеримент					3
Разом за змістовим модулем 2		13	4	3		6
Модульна контрольна робота		1		1		
Всього годин		60	20	4	8	28

6. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1. Соціологія як наука</i> Поняття, предмет, об'єкт і методи соціології	2
2	<i>Тема 2. Етапи розвитку соціологічної теорії</i> Протосоціологія. Класичний період розвитку соціології. Концептуальні напрями сучасної західної соціології. Прикладна (емпірична) соціологія	2
3	<i>Тема 3. Суспільство як соціальна система</i> Еволюція уявлення про суспільство. Поняття суспільства як соціального феномену	2
5	<i>Тема 4. Соціальна структура та стратифікація</i> Сутність соціальної структури. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність.	2
7	<i>Тема 5. Соціальні інститути</i> Соціальний інститут та інституціоналізація	1
8	<i>Тема 6. Соціологія конфлікту</i>	1

	Сутність соціального конфлікту. Структура, функції, причини та механізм соціального конфлікту	
9	<i>Тема 7. Соціологія особистості</i> Поняття та категорії соціології особистості. Соціалізації, її сутність та значення	2
11	<i>Тема 8. Соціологія політики та громадської думки</i> Політика як соціальний інститут. Соціологія влади. Соціологія держави. Соціологія політичних партій і партійних систем	1
12	<i>Тема 9. Етносоціологія</i> Сутність та форми етнічних спільнот	1
13	<i>Тема 10. Соціологія сім'ї та шлюбу</i> Сім'я та шлюб як соціальні інститути.	1
14	<i>Тема 11. Соціологія культури</i> Поняття культури та її основні елементи	1
15	<i>Тема 12. Організація соціологічних досліджень</i> Типологія та етапи проведення соціологічного дослідження. Програма соціологічного дослідження	2
16	<i>Тема 13. Методи збору та аналізу соціологічної інформації</i> Вивчення документів. Спостереження. Соціологічне опитування.	1
Всього годин		20

7. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	Семінарське заняття №1 <i>Тема 2. Етапи розвитку соціологічної теорії</i> 1. Протосоціологія. 2. Класичний період розвитку соціології. 3. Концептуальні напрями сучасної західної соціології. 4. Прикладна (емпірична) соціологія. 5. Розвиток соціологічної думки в Україні.	2
2	Семінарське заняття №2 <i>Тема 4. Соціальна структура та стратифікація</i> 1. Сутність соціальної структури 2. Соціальна стратифікація та соціальна мобільність. 3. Соціальні зміни та соціальні процеси	2
3	Семінарське заняття №3 <i>Тема 6. Соціологія конфлікту</i> 1. Сутність соціального конфлікту. 2. Структура, функції, причини та механізм соціального конфлікту 3. Типологія соціальних конфліктів	2
4	Семінарське заняття №4 <i>Тема 8. Соціологія політики та громадської думки</i> 1. Політика як соціальний інститут. Соціологія влади 2. Соціологія держави. 3. Соціологія політичних партій і партійних систем	2

	4. Електоральні дослідження	
5	Практичне заняття №1 <i>Тема 12. Організація соціологічних досліджень</i> 1. Типологія та етапи проведення соціологічного дослідження. 2. Програма соціологічного дослідження 3. Вибірка в соціологічному дослідженні	2
6	Практичне заняття №2 <i>Тема 13. Методи збору та аналізу соціологічної інформації</i> 1. Вивчення документів. Спостереження. 2. Соціологічне опитування. 3. Інтерв'ю. Соціологічний експеримент	1
7	Практичне заняття №3 <i>Модульна контрольна робота</i>	1
Всього годин		12

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та питань	К-ть годин	Форми контролю
<i>Вивчення окремих питань з тем навчальної дисципліни</i>			
1	<i>Тема 1. Соціологія як наука</i> Структура та функції соціології	2	<i>Експрес-опитування</i>
2	<i>Тема 2. Етапи розвитку соціологічної теорії</i> Розвиток соціологічної думки в Україні	2	<i>Підготовка доповідей та презентацій, тестування</i>
3	<i>Тема 3. Суспільство як соціальна система</i> Типологія суспільств	2	<i>Підготовка доповідей, тестування</i>
4	<i>Тема 4. Соціальна структура та стратифікація</i> Соціальні зміни та соціальні процеси	2	<i>Підготовка доповідей та презентацій, тестування</i>
5	<i>Тема 5. Соціальні інститути</i> Види і функції соціальних інститутів	2	<i>Усне опитування</i>
6	<i>Тема 6. Соціологія конфлікту</i> Типологія конфліктів	2	<i>Підготовка доповідей та презентацій, тестування</i>
7	<i>Тема 7. Соціологія особистості</i> Теоретичні концепції особистості. Девіантна поведінка	2	<i>Бліц-опитування</i>
8	<i>Тема 8. Соціологія політики та громадської думки</i> Електоральні дослідження в соціології політики	2	<i>Підготовка доповідей та презентацій,</i>

			<i>тестування</i>
9	<i>Тема 9. Етносоціологія</i> Етносоціальна структура сучасних суспільств і типи міжетнічних взаємин	2	<i>Усне опитування</i>
10	<i>Тема 10. Соціологія сім'ї та шлюбу</i> Альтернативні форми сім'ї і шлюбу. Основні тенденції розвитку сім'ї	2	<i>Усне опитування</i>
11	<i>Тема 11. Соціологія культури</i> Форми культури та зв'язок між ними	2	<i>Експрес-опитування</i>
12	<i>Тема 12. Організація соціологічних досліджень</i> Вибірка в соціологічному дослідженні	3	<i>Усне опитування, письмові завдання, тестування</i>
13	<i>Тема 13. Методи збору та аналізу соціологічної інформації</i> Інтерв'ю. Соціологічний експеримент	3	<i>Усне опитування, письмові завдання, тестування</i>
Всього годин		28	

9. Форми і методи контролю

Поточний контроль з дисципліни «Соціологія» – це оцінювання навчальних досягнень здобувача фахової передвищої освіти протягом навчального семестру з усіх видів аудиторної роботи. Поточна аудиторна діяльність здобувачів фахової передвищої освіти оцінюється за національною шкалою.

Поточний контроль реалізується у формі усного опитування, експрес-опитування, блиц-опитування, оперативного контролю на лекційних, семінарських заняттях, тестування, письмових робіт, виступів на семінарських заняттях, перевірки практичних завдань, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання здобувачем освіти тощо. Поточний контроль здійснюється лектором. Викладач розробляє чіткі критерії оцінювання всіх видів навчальної роботи у комплексному контролі знань, доводить їх до відома здобувачів освіти на початку змістового модулю.

Критерії оцінювання усних відповідей.

Оцінка «відмінно» – повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в програмовому матеріалі, що вивчаються; правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача, що мають мету з'ясувати ступінь розуміння здобувачем освіти матеріалу, що ним викладається.

Оцінка «добре» – здобувач освіти дає правильний, повний виклад змісту матеріалу, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в програмовому матеріалі, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег; при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу, здобувач освіти припускає у відповіді неточності, які виправляє сам або при

першому зауваженні викладача; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

Оцінка «задовільно» – здобувач освіти виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача; здобувач освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її; викладає матеріал не достатньо логічно й послідовно.

Оцінка «незадовільно» – здобувач освіти припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання виконання письмових завдань.

Оцінка «відмінно» – повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами; все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються; граматична та стилістична грамотність письмової роботи.

Оцінка «добре» – здобувач освіти при правильному і в цілому зв'язному викладі матеріалу припускає у відповіді неточності; недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача, недостатня граматична та стилістична грамотність письмової роботи.

Оцінка «задовільно» – здобувач освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу; викладає матеріал не достатньо логічно й послідовно.

Оцінка «незадовільно» – здобувач освіти припускається грубих помилок при викладі матеріалу; виявляє повне незнання і нерозуміння навчального матеріалу

Критерії оцінювання тестових завдань:

Здобувачем освіти надані правильні відповіді на: менш, ніж на 40 % тестових завдань – оцінка «незадовільно»; 40–60 % тестових завдань – оцінка «задовільно»; 70–80 % тестових завдань – оцінка «добре»; 90–100 % тестових завдань – оцінка «відмінно».

Самостійна робота здобувачів освіти, яка передбачена в темі поряд з аудиторною, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Контроль і облік самостійної роботи здобувача освіти здійснюється шляхом виставлення оцінок за національною шкалою. Для оцінювання самостійної роботи як окремого елемента навчального модулю не встановлюється ваговий коефіцієнт.

Критерії оцінювання самостійної роботи:

Оцінка «відмінно» – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованих джерел інформації, логічно мислить і виконує роботу, вільно використовує набуті теоретичні знання при виконанні самостійної роботи, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.

Оцінка «добре» – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованих джерел інформації, аргументовано викладає його в самостійній роботі; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного в самостійній роботі.

Оцінка «задовільно» – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями дисципліни, орієнтується в рекомендованих джерел інформації, але в роботі плутає поняття, практичні завдання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; виявляє неточності у знаннях при виконанні роботи, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю.

Оцінка «незадовільно» – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не відображає в роботі правильні результати, визначення, висновки в роботі не сформовані з опорою на теоретичні знання, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не виявляються.

Здобувач фахової передвищої освіти, який не з'являвся на заняття (з поважних причин, підтверджених документально), а отже, не мав поточних оцінок, має право повторно пройти поточний контроль під час консультацій. На консультаціях здобувач освіти може відпрацювати пропущені заняття, презентувати самостійну роботу, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної аудиторної роботи.

Критерії оцінювання реферату:

Оцінка «відмінно» – реферат написано самостійно, формальні вимоги до реферату виконано, проблему повністю розкрито, висновки містять наукові пропозиції. Для написання реферату здобувач освіти використав не тільки підручники, а і першоджерела.

Оцінка «добре» – реферат написано самостійно, всі вимоги до реферату виконані, проблема розкрита; однак наявні деякі граматичні помилки.

Оцінка «задовільно» – реферат написано самостійно, але не всіх вимог дотримано, розкриття проблеми неповне; наявні граматичні помилки.

Оцінка «незадовільно» – реферат написано не самостійно, вимог не дотримано, проблему не розкрито; наявні граматичні помилки.

Критерії оцінювання есе:

Оцінка «відмінно» – здобувач освіти самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою есе; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних життєвих проблем; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів.

Оцінка «добре» – здобувач освіти самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлення, загалом ґрунтовно висвітлює тему, формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; наводить один доречний аргумент; приклад не конкретизований; висновок відповідає запропонованій темі.

Оцінка «задовільно» – за обсягом есе здобувача освіти наближається до норми, загалом є завершеною, тему значною мірою розкрито; наведено один аргумент; приклад непереконливий; висновок лише частково відповідає тезі, не пов'язаний з аргументом та прикладом

Оцінка «незадовільно» – тесту есе здобувача освіти бракує зв'язності й цілісності, Урізноманітнення потребує лексичне та граматичне оформлення роботи; теза не відповідає запропонованій темі; не наведено жодного аргументу.

Критерії оцінювання презентації:

Основні критерії оцінювання презентації:

– відповідності змісту презентації темі;

- ясне і логічне представлення теми;
- повнота розкриття теми;
- дотриманні всіх вимог щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту.

Оцінка «відмінно» – дотримання всіх вимог щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Оцінка «добре» – незначні недоліки у виконанні презентації та її оформленні.

Оцінка «задовільно» – суттєві недоліки у виконанні презентації, окремі недоліки при її оформленні.

Оцінка «незадовільно» – повна невідповідність вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.

Модульний контроль з дисципліни «Соціологія» проводиться 1 раз на семестр у формі модульної контрольної роботи за всіма темами змістових модулів. Модульна контрольна робота проводиться в письмовій формі та включає два теоретичні питання, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння теоретичним матеріалом і 10 тестових завдань.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Для написання контрольної роботи з дисципліни здобувачі освіти отримують тести та два завдання (теоретичного характеру). Для написання контрольної роботи відводиться 90 хвилин. Форма проведення: письмова. Контрольна робота оцінюється за національною шкалою. Оцінюється наступним чином:

«відмінно» – здобувач освіти виявив всебічні і глибокі знання пройденого матеріалу, засвоїв основну і ознайомився з додатковими джерелами інформації, дає повні, обґрунтовані, теоретично правильні відповіді на питання, передбачені варіантом контрольної роботи; демонструє знання і розуміння основних категорій. Дав правильну відповідь на 100% тестів.

«добре» – здобувач освіти виявив повне знання програмового матеріалу; засвоїв основну та додаткову літературу, виявив знання з навчальної дисципліни, але ним допущені незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, наведенні прикладів. Дав правильну відповідь на 70-80% тестів.

«задовільно» – здобувач освіти виявив знання основного програмового матеріалу, але проявив поверхові, неточні відповіді на питання, припускається помилок при розкритті змісту теоретичних питань. Здобувач освіти слабо володіє спеціальною термінологією, не зовсім розуміє значення і сутність основних категорій. Дав правильну відповідь на 40-60% тестів.

«незадовільно» – здобувач освіти дає неправильні відповіді на теоретичні запитання, передбачені варіантом контрольної роботи, у наведенні прикладів припускається помилок, не розуміє сутності основних категорій. Види робіт не передбачені планом-конспектом уроку. Не виконав тестові завдання або дав правильну відповідь менш, ніж на 40% тестів.

Результати контрольного заходу здобувача освіти оцінюється за національною шкалою і множиться на відповідний ваговий коефіцієнт. Терміни проведення модульного контролю встановлюються викладачем, згідно графіка освітнього процесу. До складання модульного контролю здобувачі освіти допускаються без будь-яких обмежень. Результати контрольного заходу здобувача освіти, який не з'явився на нього, оцінюються «незадовільно» незалежно від причини. Відпрацювання контрольного заходу є обов'язковим.

Підсумковий (семестровий) контроль.

Підсумковим контролем з навчальної дисципліни «Соціологія» визначено екзамен. Екзамен з навчальної дисципліни – це форма семестрового контролю засвоєння здобувачем освіти теоретичного матеріалу та набутих практичних вмінь і навичок з окремої навчальної дисципліни за семестр. Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума двох складових: результати поточної успішності та оцінка за національною шкалою, яку отримав здобувач освіти на екзамені, помножена на ваговий коефіцієнт. Підсумкова оцінка з дисципліни диференціюється за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), 100-бальною та шкалою ECTS.

10. Вид контролю та шкала оцінювання

Для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» оцінки із дисциплін фахової підготовки здійснюється за національною шкалою та визначаються таким чином:

За національною шкалою
<i>відмінно</i>
<i>добре</i>
<i>задовільно</i>
<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D	Середній (репродуктивний)	задовільно
2,51-3,15	60-68	E		
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,50	1-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**Шкала переведення середньозваженого балу в оцінку
за національною шкалою та оцінку ЄКТС**

Середньозважений бал	Оцінка за національною шкалою	Бали за шкалою ЄКТС	Оцінка за шкалою ЄКТС
5,00	відмінно	100	A
4,95-4,99	відмінно	99	A
4,90-4,94	відмінно	98	A
4,85-4,89	відмінно	97	A
4,80-4,84	відмінно	96	A
4,75-4,79	відмінно	95	A
4,70-4,74	відмінно	94	A
4,65-4,69	відмінно	93	A
4,60-4,64	відмінно	92	A
4,55-4,59	відмінно	91	A
4,51-4,54	відмінно	90	A
4,50	добре	89	B
4,43-4,49	добре	88	B
4,36-4,42	добре	87	B
4,29-4,35	добре	86	B
4,22-4,28	добре	85	B
4,15-4,21	добре	84	B
4,08-4,14	добре	83	B
4,01-4,07	добре	82	B
4,00	добре	81	C
3,92-3,99	добре	80	C
3,84-3,91	добре	79	C
3,76-3,83	добре	78	C
3,67-3,75	добре	77	C
3,59-3,66	добре	76	C
3,51-3,58	добре	75	C
3,50	задовільно	74	D
3,43-3,49	задовільно	73	D
3,36-3,42	задовільно	72	D
3,29-3,35	задовільно	71	D
3,22-3,28	задовільно	70	D
3,16-3,21	задовільно	69	D
3,15	задовільно	68	E
3,07-3,14	задовільно	67	E
2,99-3,06	задовільно	66	E
2,91-2,98	задовільно	65	E
2,83-2,90	задовільно	64	E
2,75-2,82	задовільно	63	E
2,67-2,74	задовільно	62	E
2,59-2,66	задовільно	61	E
2,51-2,58	задовільно	60	E
2,5	незадовільно	59	FX
2,15-2,49	незадовільно	52-58	FX
1,85-2,14	незадовільно	46-51	FX
1,51-1,84	незадовільно	35-40	FX
0-1,50	незадовільно	1-34	F

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни

Модульний контроль № 1		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ – ЕКЗАМЕН
Аудиторна та самостійна робота		
ЗМ1, ЗМ2		
Лекційні, семінарські (практичні) заняття, самостійна робота здобувача освіти Т1, Т2 ... Т13	Контрольний захід (модульна контрольна робота) Т1-Т13	
середнє арифметичне оцінок за національною шкалою	оцінка за національною шкалою	оцінка за національною шкалою
$k_1= 0,4$	$k_2= 0,2$	$k_3=0,4$
$\sum k_i=1$		

ЗМ1, ЗМ2– змістові модулі

Т1, Т2 ... Т13 – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт

$$\sum_{i=1}^n k_i=1$$

11. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма з навчальної дисципліни «Соціологія», для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 013 Початкова освіта ОПС «фаховий молодший бакалавр», 2025-2026 н.р.
2. Соціологія у схемах і таблицях : навчальний посібник / укл. Грегірчак Д.Б. Мукачево, 2017. 95 с.
3. Протосоціологія (соціально-філософські вчення від стародавніх часів до початку ХІХ століття): методичні рекомендації до організації самостійної роботи з дисципліни «Соціологія» для здобувачів освіти ОПС «Фаховий молодший бакалавр» спеціальностей: 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта, 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво) / укладач: Д.Б. Грегірчак. Мукачево: ВСП «ГПФК МДУ», 2022. 51 с.
4. Соціологія: збірка тестів для здобувачів фахової передвищої освіти (ОПС «фаховий молодший бакалавр») спеціальностей: 012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта / укладач Д. Грегірчак. Мукачево: МДУ, 2024. 40 с.
5. Соціологія: методичні рекомендації до підготовки і проведення семінарських (практичних) занять для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальностей: 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта» (ОПС «фаховий молодший бакалавр») / укладач Д. Грегірчак. Мукачево: МДУ, 2025. 30 с.
6. Соціологія: методичні вказівки до організації самостійної роботи для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальностей: 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта» (ОПС «фаховий молодший бакалавр») / укладач Д. Грегірчак. Мукачево: МДУ, 2025. 43 с.
7. Методично-технічне забезпечення (портретна галерея видатних соціологів, схеми, мультимедійні презентації).

Питання на екзамен

1. Розкрийте предмет і методи соціології.
2. Охарактеризуйте структуру та функції соціології.
3. Дайте характеристику протосоціології як періоду розвитку соціологічної думки.
4. Дайте загальну характеристику основним ідеям класичного періоду розвитку соціології.
5. Розкрийте сутність соціологічної концепції Огюста Конта.
6. Охарактеризуйте натуралістичні школи та напрямки в соціології XIX ст.
7. Розкрийте зміст соціологічної теорії Макса Вебера.
8. Охарактеризуйте соціологічну теорію Еміля Дюркгейма.
9. Дайте загальну характеристику концептуальним напрямкам сучасної західної соціології.
10. Дайте характеристику структурного функціоналізму як напрямку соціологічної теорії.
11. Охарактеризуйте «теорію конфліктів» у соціології.
12. Дайте характеристику символічного інтеракціонізму як напрямку соціологічної теорії.
13. Розкрийте сутність соціологічних концепцій З. Фрейда, К.Юнга та Е. Фромма.
14. Охарактеризуйте концепцію постіндустріального суспільства та постмодернізму.
15. Дайте характеристику розвитку прикладної соціології.
16. Охарактеризуйте розвиток соціологічної думки в Україні в IX-XV ст.
17. Охарактеризуйте розвиток соціологічної думки в Україні в XVI-XVIII ст.
18. Охарактеризуйте розвиток соціологічної думки в Україні в XIX-XXI ст.
19. Охарактеризуйте еволюцію уявлення про суспільство в соціології.
20. Розкрийте зміст поняття «суспільство».
21. Охарактеризуйте елементи суспільства як соціальної системи.
22. Дайте характеристику типології суспільств.
23. Охарактеризуйте сутність соціальної структури суспільства.
24. Дайте характеристику соціальній стратифікації.
25. Охарактеризуйте сутність соціальної мобільності.
26. Розкрийте сутність та топологізацію соціальних змін.
27. Розкрийте сутність соціальних процесів.
28. Охарактеризуйте сутність поняття «соціальний інститут».
29. Дайте характеристику поняття «інституціоналізація».
30. Дайте характеристику видам і функціям соціальних інститутів.
31. Розкрийте сутність соціального конфлікту.
32. Охарактеризуйте структуру, функції, причини та механізм соціального конфлікту.
33. Охарактеризуйте функції соціального конфлікту.
34. Дайте характеристику типології конфліктів.
35. Розкрийте сутність понять «людина», «індивід», «індивідуальність».
36. Охарактеризуйте зміст поняття «соціалізація».
37. Розкрийте сутність теоретичної концепції особистості З. Фрейда.
38. Розкрийте сутність теоретичної концепції особистості Ч. Кулі.
39. Розкрийте сутність теоретичної концепції особистості Ж.Піаже.
40. Розкрийте сутність теоретичної концепції особистості Е. Еріксона.
41. Розкрийте зміст поняття «девіантна поведінка».
42. Охарактеризуйте політику як соціальний інститут.

43. Дайте характеристику поняття «влада».
44. Дайте характеристику поняття «держава».
45. Розкрийте основні ознаки держави.
46. Охарактеризуйте форми держави.
47. Розкрийте сутність політичних партій.
48. Дайте характеристику видів партійних систем.
49. Охарактеризуйте сутність електоральних досліджень в соціології.
50. Охарактеризуйте сутність та форми етнічних спільнот.
51. Розкрийте етносоціальну структуру сучасних суспільств і типи міжетнічних відносин.
52. Дайте характеристику сім'ї як соціального інституту.
53. Дайте характеристику шлюбу як соціального інституту.
54. Охарактеризуйте альтернативні форми сім'ї і шлюбу.
55. Розкрийте зміст поняття «культура».
56. Охарактеризуйте форми культури.
57. Охарактеризуйте типологію та етапи проведення соціологічного дослідження.
58. Дайте характеристику програми соціологічного дослідження.
59. Дайте загальну характеристику методам збору та аналізу соціологічної інформації
60. Розкрийте сутність вибірки в соціологічному дослідженні.
61. Охарактеризуйте сутність вивчення документів в соціологічному дослідженні.
62. Розкрийте сутність спостереження як метод соціологічного дослідження.
63. Розкрийте сутність соціологічного опитування в соціологічному дослідженні.
64. Охарактеризуйте інтерв'ю як метод соціологічного дослідження.
65. Охарактеризуйте сутність соціологічного експерименту.

12. Рекомендована література

Базова

1. Історія соціології: навчальний посібник / за ред. І.П. Руценка. Харків: ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 442 с.
2. Козирєв М. П. Соціологія: підручник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с.
3. Кузьменко Т.М. Соціологія. Київ: Центр учбової літератури, 2010, 320 с.
4. Лукашевич М. П., Туленков М. В. Соціологія: загальний курс: підручник. Київ: Каравела, 2004. 456 с.
5. Рахманов О.А., Бульбенюк С.С., Манелюк Ю.М. Історія соціології: навчальний посібник. Київ : КНЕУ, 2017. 279 с.
6. Соціологія: підручник. / за ред. В.М. Пічі. Вид. 3-тє. Львів: Новий світ, 2007. 280 с.
7. Соціологія : підручник / за ред. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 418 с.
8. Соціологія : підручник / за ред. В. Г. Городяненка. Київ : Академія, 2002. 560 с.
9. Соціологія: теорії середнього рівня : навч. посіб. / Ю. Ф. Пачковський та ін. Київ : Каравела, 2020. 355 с.
10. Соціологія : підручник / В. І. Волович, Г. Т. Головченко, М. І. Горлач та ін. Вид. 5-те, перероб і доп. Харків : Фактор, 2006. 768 с.

Допоміжна

1. Балановський Я.М. Соціологія: організація емпіричного дослідження. Умань: Візаві, 2019. 470 с.
2. Білоус В. С. Соціологія у визначеннях, поясненнях, схемах, таблицях: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2002. 140 с.
3. Гоблик В. Щербан Т. Прикладна соціологія: логістика і методи дослідження: навчальний посібник. Мукачево: РВВ МДУ, 2021. 108 с.
4. Жоль К. К. Соціологія : навч. посіб. Київ: Либідь, 2005. 440 с.
5. Климкова І. І., Остапенко М. А. Вибори і виборчі системи : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Персонал, 2011. 159 с.
6. Комплексні вимірювальні інструменти в соціологічних дослідженнях: розроблення, адаптація, обґрунтування достовірності / Є. Головаха та ін. Київ: Інститут соціології НАН України, 2022. 405 с.
7. Кононенко П.П. Національна ідея, нація, націоналізм: монографія. Київ: Міленіум, 2005. 358 с.
8. Лукашевич М.П., Лукашевич О.М., Шандор Ф.Ф. Соціологія виховання: підручник. Вид. 2-ге, доповнене і перероблене. Київ: Каравела, 2023. 244 с.
9. Мінц М. О. Історія соціальної думки: протосоціологія в особистостях : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2018. 156 с.
10. Мохончук Б. С. Виборчі системи: порівняльно-правове дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2021. 304 с.
11. Петрінко В. Конфліктологія: курс лекцій, енциклопедія, програма, таблиці : навч. посіб. Ужгород: Говерла, 2020. 359 с.
12. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2004. 592 с.
13. Соціологія : підручник / за ред. Н. П. Требіна. Харків : Право, 2010. 224 с.
14. Соціологія: навч. посіб. / О. Ю. Клименко, В. Ф. Ятченко, О. В. Горпинич та ін. Київ : ДУТ, 2019. 235 с.

15. Соціологія культури : навч. посіб. / за ред. О. М. Семашка, В. М. Пічі. Київ : Каравелла, Львів : Новий світ-2000, 2002. 334 с.
16. Соціологія : навч. посібник для студ. вищ. навч. закладів. Вид. 2-ге, доопр., доп / за заг. ред. В.І.Докаша. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2012. 448 с.
17. Спеціальні та галузеві соціології: навч. посіб. / за ред. В. Є. Пилипенко Вид. 2-ге. Київ: Фоліант, 2004. 350 с.
18. Черниш Н. Соціологія: Курс лекцій : підручник. Львів : Кальварія, 2003. 543 с.
19. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства : підручник : монографія. Львів: Колір ПРО, 2020. 799 с.

13. Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Журнал «Соціологія: теорія, методи, маркетинг». URL: <https://i-soc.com.ua/ua/edition/journal/>
2. Науковий журнал «Український соціум». URL: <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
3. Національна бібліотека України імені В. І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Автор _____ Дмитро ГРЕГІРЧАК